

«Jutarnji list», 3. srpnja 2001. godine na osmoj stranici, donosi slijedeći naslov: «Uposlenici i članovi Savjeta HNB-a ne odgovaraju za štetu koju učine». U članku je posebno naznačeno da se uspostavlja : Registar direktora propalih banaka u kojem nadalje stoji citiram:

«Član uprave banke ne može biti osoba koja je bala na rukovodećem položaju u banci ili poduzeću nad kojim je otvoren stečajni postupak ili oduzeto odobrenje za rad. No, HNB-u je u toj odredbi ostavljena sloboda procjene je li ta osoba odgovorna.

- Želimo da osobe odgovorne za propast banke ostanu zabilježene u našem registru kako se ne bi dogodilo da nakon 15 godina ili kad nas više ne bude one ponovno «osvanu» u upravi neke banke – naglasio je viceguverner Maletić.

Prema njegovim riječima, diskreciono pravo HNB-a odnosi se, primjerice, na osobe koje su imenovane kada je banka već zapala u teškoće pa stoga nisu odgovorne za njih.»

FANTASTIČNO!!

NEPONOVLJIVO!!

STRAVIČNO!!

NESHVATLJIVO!!

Zašto?

Ja sam, Guste Santini, jedan od kandidata za registar. Meni je ko predsjedniku uprave oduzeto odobrenje za rad. Prema navodima uvaženog gospodina viceguvernera Maletića ja neću u budućnosti moći obavljati funkciju člana uprave bilo koje banke. Odlično! Temeljem koje kvalificiranosti to određuje gospodin viceguverner Maletić i HNB? Dozvoljavaju si ulogu arbitra a da pri tome ne žele preuzeti nikakvu odgovornost. Narod bi rekao: «Kadija tuži Kadija sudi».

Ako nisam u stanju biti predsjednik uprave banke kako ću sutra moći postati, recimo, guverner HNB, ministar financija ili neka druga javna osoba? Da li će HNB staviti prigovor ukoliko me neka druga vlast, koja me smatra ekonomskim analitičarem, recimo, imenuje kao člana ekonomskih savjetnika predsjednika Hrvatske, Vlade ili Sabora. Koje su kompetencije ljudi koji sami ne odgovaraju za svoje činidbe samo su neka od pitanja?

I na kraju, ne najmanje važno, želim objaviti urbi et orbi da mi se je ne jednom nudila funkcija guvernera odnosno ministra financija koje sam zbog netransparentne politike odbio. Ako sutra u nekoj Vladi nacionalnog spasa budem prihvatio neku od funkcija da li ću morati gospodina Maletića «moliti» da mi da suglasnost. U Bibliji piše: «Vi koji imate čistu savjest bacite kamen!» Iz toga slijedi da HNB ima čistu savjest i da može suditi. Ukoliko, pak, pogriješi tada (božanstvo) za propušteno ne odgovara. Što je kukavičje jaje prema navedenoj izjavi?

Ukoliko se izneseno ne odnosi na obnašanje drugih javnih funkcija zaključujem da je predsjednik ili član uprave daleko složeniji posao od bilo koje javne funkcije. I da stvar bude pogubna izjavljujem urbi et orbi da se to događa u vrijeme koalicijske vlade za koju su građani

glasali kako bi sve bilo transparentnije i institucionalnije. Griješim ukoliko se nepostojanje odgovornosti djelatnika i članova Saavjeta HNB smatra poželjnim. Što je sa Ustavnim načelima. Tko još čita Ustav? Čitamo ga kada ga želimo zbog dnevnopolitičkih potreba mjenjati. Divno! Predivno!

Ipak stvari nisu poštovani gospodine viceguverneru Maletiću tako jednostavne kako ste ih Vi interpretirali. Naime, volio bih se s Vama složiti kada biste kao viceguverner tražili (imperativno pod cijenu ostavke) formiranje nezavisnog tima koji bi definirao ulogu centralne banke u proteklih deset godina. Ovo konkretno znači da se precizno ocjeni u kojoj je mjeri centralna banka krivac za događanja u bankarskom sistemu. Stvar nije akademske prirode jer su značajna sredstva poreznih obveznika utrošena na razne sanacije i likvidacije banaka. Nadzor i kontrola imaju zadatak preventive a ne sekurative. Kao što to i studenti znaju centralna banka je uvijek i svuda imala dovoljno instrumentarija da kontrolira poslovanje. Konačno kada je gospodin Kain tražio zapise Savjeta na uvid oni mu nisu dali. Postavljam centralnoj banci pitanje: Zašto gospodo? Za mene nije dilema da li centralna banka služi građanima ili obratno. Nisu građani u funkciji centralne banke. Podsjećam da u nazivu imate riječ NARODNA koja bi ipak morala nešto značiti. Ili, možda ne bi trebala? – odgovorite javno što to znači i koja je korist centralne banke građanima Hrvatske.

Na kraju, predlažem da se čitalac ovih redaka zamisli nad mojim napisom objavljenim u vrijeme prethodne vlasti: »Kako iz krize» u «DUGOROČNA STRATEGIJA GOSPODARSKOG RAZVOJA HRVATSKE», «EKONOMIJA/ECONOMICS» Br. 4, lipanj 1999. Potom želim ukazati na moj rad: «Zašto osnovati nacionalnu hrvatsku poslovnu banku?» u «HRVATSKA GOSPODARSKA KRIZA I PRAVAC ZAKRETA IZ RECESIJE U EKONOMSKI RAZVOJ», «EKONOMIJA/ECONOMICS» Br. 1, svibanj 2001. Možda sam u krivu ali bih zato čitaoca uputio na rad: GORDAN DRUŽIĆ: «KRIZA HRVATSKOG GOSPODARSTVA I EKONOMSKA POLITIKA», Golden marketing, 2001. godina. Ovo nisu svi napisi. Mnogi kolege su o ovoj temi pisali i zahtjevali promjenu «kursa». Postoje moji radovi koje sam, bez koautorstva, objavio zadnjih godina. Sve su to dokumenti koji jasno pokazuju o nužnosti svekolikog sagledavanja što se je događalo u bankarskom sistemu. I konačno moja dva izdanja Bespuća.... od prošle i ove godine isto tako ukazuju na pogubnost monetarne politike, ali i odnosa centralne banke prema poslovnim bankama. Nije lako dati ocjenu i zato predlažem ekspertni tim da ocjeni stanje demokratskim sučeljavanjem argumenata. Pretpostavljam da su nam ciljevi isti i da centralna banka se neće oglušiti na ovaj apel. Posebno prozivam Guvernera i članove Savjeta HNB-a da se očituju o problemima u bankarskom sistemu. Neke pozitivne pomake u monetarnoj politici imamo ali oni nisu dovoljni iako mogu biti temelj da se raščisti sa svim onim što nije bilo dobro u sistemu i politici centralnog i poslovnog bankarstva u proteklih deset godina. U protivnom centralna banka djeli krivicu dogođenog i kad-tad će se ta analiza učiniti i hrvatski građani će znati zašto su morali toliko svog dohotka dati za razne gubitke u bankarskom sistemu.

Tek nakon analize dogođenog je moguće predlagati pojedina zakonska rješenja pa i ona o kojima govori gospodin viceguverner Maletić.